

## Vragen en Antwoorden bij brand TIJDENS DE BRAND

### 1. Er is een brand in de buurt: wat moet ik doen?

De wind kan de rook verspreiden, zodat je de vrijkomende rook kunt zien en ruiken. Om blootstelling aan rook en hiermee gezondheidsrisico's te voorkomen, is het beter om de volgende voorzorgsmaatregelen op te volgen:

Blijf uit de rook; in iedere rookwolk (zowel in rook van natuurbranden, in rook van gebouwbranden als in rook van "chemische" branden) zitten schadelijke stoffen;

- Waarschuw en help mensen in je omgeving om ook uit de rook te blijven;
- Zorg dat je ook in en rondom uw woning geen rook inademt;
- Ga naar binnen, sluit ramen en deuren en schakel het ventilatiesysteem uit;
- Houd de diverse informatiekanalen in de gaten, zoals [haaglandenveilig.nl](http://haaglandenveilig.nl) en Twitter @Brandweer\_HGL.

### 2. Wat kan ik doen om zo min mogelijk rook in te ademen?

Om zo min mogelijk rook in te ademen is het verstandig om niet naar de brand te gaan kijken. Kun je nergens naar binnen, ga dan zo staan dat de wind/rook niet naar je toe waait, maar van je af. Je kunt minder rook inademen door zo kort mogelijk in de rook te blijven en daar geen overbodige inspanning te leveren. Hoe meer inspanning, des te meer lucht je inademt en dus ook hoe meer rook je inademt.

### 3. Wat zijn gezondheidsrisico's van rook en roet?

De directe gevolgen van het inademen van kleine hoeveelheden rook zijn prikkeling van ogen, neus, keel en luchtwegen, leidend tot tranen en hoesten. Hoe meer rook je inademt, hoe sneller deze klachten optreden en hoe heftiger ze zijn. Deze klachten verdwijnen vaak snel weer zodra je zich in de frisse lucht bevindt en geen rook meer inademt. Bij personen met (over)gevoelige luchtwegen, bijvoorbeeld door astma, kan er een benauwd gevoel en kortademigheid optreden. Wanneer er specifieke stoffen vrijkomen, kunnen deze op hun beurt weer bepaalde gezondheidseffecten teweeg brengen. Indien er specifieke stoffen vrijkomen waarmee rekening moet worden gehouden (bijvoorbeeld asbest of dioxinen) wordt dit gecommuniceerd.

### 4. Wat moet ik doen als ik rook heb ingeademd? (Ben naar de brand gaan kijken of heb door de rook heen gefietst/gelopen)

Door het inademen van de rook kun je wellicht last hebben van hoesten als gevolg van een geïrriteerde keel, prikkeling van de ogen en/of van de bovenste luchtwegen of hoofdpijnlachten. Inademen van de rook kan ook benauwdheidsklachten en piepen veroorzaken, maar dit laatste is afhankelijk van de gevoeligheid (bijvoorbeeld COPD-patiënten of kinderen hebben hier eerder last van). In de meeste gevallen gaan deze klachten, na beëindiging van de blootstelling, vanzelf over. Als dit niet het geval is of als

je je zorgen maakt, dan kun je contact opnemen met de huisarts. Irritatie van de ogen kan ook verdwijnen door de ogen te spoelen met lauw water.

### **5. Waarom verricht de brandweer metingen?**

De brandweer verricht bij iedere brand metingen om van een aantal belangrijke stoffen te bepalen of en in welke concentratie ze vrijkomen. Deze metingen worden ook gebruikt om te bepalen of en in welke mate de rook zich in de (woon)omgeving verspreidt (= effectgebied). Wanneer de brandweer vermoedt dat er ook stoffen zijn vrijgekomen die zij zelf niet kunnen meten zoals dioxinen, kan de brandweer voor aanvullende metingen de Milieu Ongevallen Dienst (MOD) van het RIVM benaderen.

Wanneer de brandweer vermoedt dat er asbest vrijkomt bij de brand, zal de brandweer een gecertificeerd laboratorium inschakelen om de verspreiding van asbestdeeltjes in kaart te brengen.

### **6. Waarom loopt brandweerpersoneel wel dichtbij/in de rook?**

Brandweerpersoneel doet dit om de brand beter te kunnen bestrijden of om eventuele slachtoffers te redden/evacuëren. Zij gebruiken daarbij de benodigde adembescherming. Andere hulpverleners zonder specifieke adembescherming worden gewaarschuwd uit de rook te blijven.

### **7. Ik ben naar de brand gaan kijken, wat moet ik met mijn kleding doen die ik toen aanhad?**

Indien je in de rook hebt gestaan, adviseren wij jouw kleding te wassen, om zo brandlucht en roetdeeltjes uit de kleding te verwijderen.

### **8. Hebben huisdieren nog speciale aandacht nodig?**

Wij adviseren je jouw huisdieren zo veel mogelijk binnen te houden, totdat het gebied is vrijgegeven.

## **NA DE BRAND**

### **9. Wat moet ik doen als ik rook heb ingeademd? (Ben naar de brand gaan kijken of heb door de rook heen gefietst/gelopen)**

Door het inademen van de rook, kun je wellicht last hebben van hoesten als gevolg van een licht geïrriteerde keel, prikkeling van de ogen en/of van de bovenste luchtwegen of hoofdpijnklachten. Inademen van rook kan ook benauwdheidsklachten en piepen veroorzaken, maar dit laatste is afhankelijk van de gevoeligheid (bijv. COPD-patiënten, ouderen of kinderen krijgen hier eerder last van). In de meeste gevallen gaan deze klachten, als je niet meer in de rook staat, vanzelf over. Als dit niet het geval is of als je je zorgen maakt, dan kun je contact opnemen met de huisarts. Irritatie van de ogen kan ook verdwijnen door de ogen te spoelen met lauw water.

### **10. Ik ben naar de brand gaan kijken, wat moet ik met mijn kleding doen die ik toen aanhad?**

Als je in de rook hebt gestaan, adviseren wij je jouw kleding te wassen, om zo brandlucht en roetdeeltjes uit de kleding te verwijderen.

### **11. Ik heb in de rook gestaan, kan ik onderzocht worden?**

Het is niet noodzakelijk om onderzocht te worden, wanneer de gezondheidsklachten na beëindiging van de blootstelling vrijwel direct verdwijnen. Kans op blijvende gezondheidsschade is dan onwaarschijnlijk. Indien de gezondheidsklachten na beëindiging van de blootstelling aan blijven houden, kun je contact opnemen met de huisarts.

## **12. Ik heb groenten/fruit in mijn tuin, kan ik die eten?**

Dit is afhankelijk van de situatie (stoffen die zijn vrijgekomen). Deze informatie wordt in de berichtgeving van de brand geplaatst.

## **13. Mijn kinderen speelden in de tuin/zandbak, moet ik mij zorgen maken?**

Nee, vaak gaat het om een kleine hoeveelheid stoffen waaraan de kinderen kort zijn blootgesteld. De kans op gezondheidsklachten (zoals prikkelende ogen, neus, keel en luchtwegen, leidend tot tranen en hoesten) is erg klein en je hoeft je dus geen zorgen te maken. Bovendien gaan de klachten voorbij wanneer de kinderen niet meer aan de rook worden blootgesteld. Maak je je ongerust vanwege mogelijke klachten, neem dan contact op met de huisarts.

Wij adviseren je om wel de volgende voorzorgsmaatregelen te treffen:

- Het is verstandig om de speelplekken goed te inspecteren. Roetneerslag op speeltoestellen kan met warm water en zeep worden verwijderd;
- Grasveldjes, waar gespeeld wordt, kunnen worden gemaaid. Het gemaaide gras kan worden verzameld en afgevoerd als normaal afval;
- Ook kun je bij zichtbare roetvervuiling de toplaag van het zand in de zandbak verwijderen en vervangen door schoon zand

## **14. Er liggen verbrandingsresten en roetdeeltjes in mijn tuin; wat moet ik doen?**

Verbrande brokstukken bevatten vrijwel altijd schadelijke stoffen. De verwachting is dat de blootstelling aan deze brokstukken (via de huid, via de mond of via inademing) relatief gering is. Indien er sprake is van een afgezet gebied, ontvangen omwonenden een bericht zodra het afgezette gebied weer is vrijgegeven. Als je van de gemeente hoort dat je zelf de verbrandingsresten en roetdeeltjes mag verwijderen dan kun je de volgende voorzorgsmaatregelen opvolgen om mogelijke blootstelling zo veel mogelijk te voorkomen:

- Zichtbare brokstukken kunnen verwijderd worden door ze met handschoenen op te pakken en bij het restafval te gooien (tenzij de gemeente je na de brand adviseert om deze bij het klein chemisch afval aan te bieden);
- Zichtbare roetdeeltjes op auto's, tuinmeubilair etc. kunnen worden afgewassen met warm water en zeep;
- Gras kan worden gemaaid;
- Kinderen doen vaak hun (vieze) handen of (vieze) dingen in hun mond. Hierbij krijgen ze kleine hoeveelheden grond en stof binnen die aan hun handen is blijven plakken. Geadviseerd wordt om de plekken waar kinderen spelen te inspecteren op de aanwezigheid van roetdeeltjes. Als dit aanwezig is, dan dient dit te worden verwijderd (zie ook het antwoord op vraag 5).

## **15. Hoe krijg ik de brandgeur/stank uit mijn huis?**

Als het gebied is vrijgegeven waar je woont, kun je je huis ventileren (ramen en deuren open zetten). Tot dat moment kun je ramen en deuren beter gesloten houden. Je mag, nadat het gebied is vrijgegeven, ook het ventilatiesysteem weer inschakelen (indien van toepassing). Wanneer de brandlucht in de gordijnen en/of kleding zit kun je deze wassen.

## **16. Waarom heeft de brandweer metingen verricht ?**

De brandweer verricht bij iedere brand metingen om van een aantal belangrijke stoffen te bepalen of en in welke concentratie ze vrijkomen. Deze metingen worden ook gebruikt om te bepalen of, en in welke mate, de rook zich in de (woon)omgeving heeft verspreid (= effectgebied).

Wanneer de brandweer vermoedt dat er ook stoffen zijn vrijgekomen die zij zelf niet kunnen meten zoals dioxinen, kan de brandweer voor aanvullende metingen de Milieu Ongevallen Dienst (MOD) van het RIVM benaderen.

Wanneer de brandweer vermoedt dat er asbest vrijkomt bij de brand, zal de brandweer een gecertificeerd laboratorium inschakelen om de verspreiding van asbestdeeltjes in kaart te brengen.

### **17. Ik heb tijdens de brand mijn ramen open gehad, wat moet ik doen?**

Deze vraag zal specifiek per situatie moeten worden beantwoord, omdat dit afhankelijk zal zijn van welke stoffen tijdens de brand zijn vrijgekomen en de plek waar je huis staat. De gemeente informeert je of je in het gebied woont waar roetdeeltjes zijn neergeslagen. Indien het noodzakelijk is dat een professioneel schoonmaakbedrijf het huis moet schoonmaken, betreed je tot die tijd nog niet je woning. Wanneer er een geringe hoeveelheid roet is neergeslagen in je woning, dan kun je de oppervlakten schoonmaken met warm water en zeep.

### **18. Kan blootstelling aan rook blijvende gevolgen voor de gezondheid opleveren?**

Eénmalig een zeer grote hoeveelheid rook inademen kan leiden tot overgevoeligheid van de luchtwegen. Verder neemt bij herhaalde of langdurige blootstelling aan rook waarschijnlijk de kans op longkanker toe. Echter, herhaalde of langdurige blootstelling aan rook (meerdere keren per jaar) is voor burgers niet erg waarschijnlijk. Deze informatie is tot stand gekomen i.s.m. GGD/GHOR Nederland.